
priopćenja

Marija Ancila Presečki

IZ SLAVONSKOG BRODA

Kada smo 1957. godine došle u Slavonski Brod, bilo je mnogo materijalne bijede, uglavnom zbog ratnih posljedica, od kojih se domovina dugo nije oporavila.

Kako da siromašnima pomognemo mi, koje smo i same bile siromašne? Doslovce smo iskusile istinitost onih Kristovih: »Dajte i dat će vam se!« (Lk 6, 38) Ta je djelotvorna ljubav jedno od najuspješnijih sredstava apostolata.

S djecom smo ustanovile »škrabicu siromašnog Isusa«. U nju su mališani stavljali — i još stavljaju — svoje dinarčiće, otkidajući herojskom velikodušnošću od siromašnog džeparca ili od povremenih darova. Ujedno smo poticale imućnije vjernike — ponajviše preko djece — da se u korist siromašnih obitelji, napose onih s brojnom djecom, odreknu suvišnih odjevnih predmeta, koji su još dobri za upotrebu. Isprva smo te pošiljke razasijljali uglavnom prigodom Božića i Uskrsa. Gdje je bilo prikladno, slali smo ih po našim učenicima. Malo po malo, rad se tog župskog karitasa tako razgranao da preko cijele godine primamo i šaljemo pakete, i to ne samo na području grada Broda nego i u udaljenija mjesta Slavonije i Bosne.

Na taj je način naš apostolski rad vrlo brzo prešao granice čiste »katehizacije« i postao »obiteljskim apostolatom« u smislu evangelizacije, te osnovne društvene zajednice i osnovne ćelije Crkve.

Taj smo apostolat u njegovu početku stavile pod okrilje Naše Gospe od Brze Pomoći, čija je slika početkom Marijanske godine 1957—1958. putovala iz obitelji u obitelj, da bi se pod zaštitom Nebeske Majke naši

S. Marija Ancila Presečki, rođena 1925. god. u Sv. Iliji kraj Varaždina. Studirala dvije godine na Teološkom zatim na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je 1956. god. diplomirala klasičnu filozofiju. Radi u pastvi kao katehista u Sl. Brodu od 1957. godine. Bavi se posebno apostolatom mladeži i obitelji; a od 1967. g. vrši i dužnost kućne glavarice iste zajednice.

domovi obnovili u vjernosti i u revnosti. Ta je ideja potekla od našeg Oca biskupa, koji je već tada bio svjestan da spasiti obitelj znači spasiti sve.

Obiteljski je apostolat poprimio poseban oblik osnivanjem Zajednica Naše Gospe, zimi 1961—1962. Započeli smo sa četiri obitelji, a nakon devet godina rada imamo ih dvadeset dvije. Usput spominjemo da su i zagrebačke Zajednice započele svojim radom potaknute primjerom naših Zajednica, koje su upoznali prigodom posjeta Brodu i preko kojih su se povezali s centrom pokreta. S radom Zajednica naše Gospe započelo se i u Zenici, ali je tamo nakon stanovitog prekida taj obiteljski apostolat poprimio svoj poseban oblik.

U Brodu je rad sa Zajednicama Naše Gospe imao odlučujuću ulogu za opći obiteljski apostolat. Tako je po inicijativi Zajednica cijela godina 1966. bila u našoj župi posvećena molitvi za razorene obitelji, a štovatelji Naše Gospe nastavljaju tu molitvu i dalje, napose osmog dana u svakom mjesecu, kad je pred Gospinim kipom moli cijela naša crkva. Uopće je jedan od glavnih ciljeva pobožnosti prema Našoj Gospi od Brze Pomoći obnova i posveta obiteljskog života.

Mi smo dragoj Gospi posvetili i borbu protiv čedomorstva (abortusa), te rak-rane naše domovine.

Kako vodimo tu borbu? Prije svega, ženama govorimo o uzvišenosti svetoga Božjeg plana, po kojem im je dodijeljena uloga »sustvarateljica«, o sreći plodnoga majčinstva — potkrijepljeno primjerima iz života. To nam nije teško jer samo u našoj maloj redovničkoj zajednici imamo tri redovnice iz triju obitelji sa četrnaestero djece, jednu iz obitelji s jedanaestero djece, a donedavna smo imali još i tri sestre iz obitelji s desetero djece. Zatim im govorimo o onim divnim snagama ljubavi i samoprijedora koje je Bog stavio u biće žene te ih potičemo da ne dopuste da to u njima zakržlja jer će time okljaštriti ili čak posve ugušiti svoju životnu sreću i dovesti u veliku opasnost i svoju sreću u vječnosti. Govorimo im o silnoj odgovornosti za dječji život i njegovu besmrtnu dušu, a onda, računajući s plemenitim silama, koje nikad nisu u čovjeku posve ugušene, molimo ih za suradnju, da svojim primjerom i savjetima odvrataju druge, da ne postanu ubojicama svoje djece ili da nam bar jave slučaj za koji su saznale, a same se ne usude u nj zahvatiti. Tada molimo i u našoj zajednici i s našom djecom, pa i javno u crkvi s vjernicima — naravno, ne iznoseći ničijeg imena. Koji put nam jednostavno dovedu takvu majku u napasti... i onda s najvećom ljubavlju zajednički nastojimo podići u njoj kršćansku svijest i ponos, ohrabriti je da iz Božjih ruku primi i to čedo. Kad je bilo prikladno, poslužili smo se i pismom.

Vrlo je važno da ženi pristupimo s velikim razumijevanjem i dobrotom. S ljubavlju joj treba osvijetliti istinu da je dijete živo od časa začeca, da ima besmrtnu dušu i da je određeno za vječnu sreću u Bogu. Dobro je pokazati joj koju fotografiju djeteta u majčinu krilu, napose u drugom-trećem mjesecu, kad po mišljenju mnogih — ili bar time pokušavaju sebi zavarati savjest — dijete tobože još nije »oživilo«. U prikazivanju

težine grijeha treba odlučnosti, ali i opet, kroz dobrotu i razumijevanje. Žena mora osjetiti da smo uvjereni da ona ima u sebi toliko plemenštine, toliko ljubavi, i konačno toliko straha Božjega da neće svjesno počinuti ubojstvo.

Povezali smo se i s liječnicima, a njihov je utjecaj na pacijente od presudne važnosti. Samo dobri Bog zna koliko je života već spašeno tim zajedničkim nastojanjem, a broj onih za koje znamo prilično je velik da nas potakne na ustrajnost punu radosnog pouzdanja.

Siromašnim majkama pomožemo materijalno i to se koji puta pretvara u pomaganje u toku više godina. Novčano pomožemo samo onda kad obitelj dobro upoznamo i kad smo sigurni da će se novac razborito upotrijebiti.

Rezultat takvog apostolata je sve veći broj spašenih života i sve više s ljubavlju prihvaćenih materinstava, pa i nakon višegodišnjeg prekida (čak nakon dvanaest godina), koji put uz cijenu borbe sa svom najbližom okolinom.

Svima nam je jasno da za obnovu i posvetu obiteljskog života nije dosta raditi samo s već osnovanim obiteljima, nego da treba posvetiti veliku pažnju odgoju mladih da bi u Božjem svjetlu gledali na život, na brak, obitelj i na sve probleme koji su s time povezani.

Prema našem iskustvu početna granica dobi s kojom treba započeti tu pripremu, spustila se vrlo nisko: mi je sistematski počinjemo s djevojčicama u petom razredu osnovne škole, to jest u njihovoj jedanaestoj godini. Ističem: tada počinjemo sa sistematskom pripremom. Nesistematska, odnosno prigodna priprema počinje već s predškolskom djecom.

Treba imati na umu da se današnja djeca mnogo prije sukobljuju s raznim životnim pitanjima negoli je to bilo prije deset, pa i prije pet godina. Zbog panseksualizacije, koja sve više zahvaća i naše krajeve, odrasli su prečesto izgubili osjećaj stida, pa i pred malenom djecom govore o stvarima za koje ona nisu ni izdaleka dorasla, a kamoli zrela, i to često na način koji je sve prije nego odgoj. Mnogi roditelji nisu ni najmanje alergični na prisutnost djece kod nezgodnih TV-emisija, mnogi se nikad ne zanimaju što djeca čitaju ili o čemu razgovaraju sa svojim manjim i većim drugovima.

Po dječjim reakcijama, kao i po onom što nam povjeravaju mladi jasno se vidi kako neizbrisive posljedice ostavlja prva, na neispravan način stečena spoznaja. Zato moramo s Božjim svjetlom doći prije nego je dječja duša zatrovana. Spoznaja stečena u svjetlu svetoga Božjeg plana ne može djelovati negativno — naravno, ljudska se slobodna volja može uvijek usprotiviti Božjim nakanama — samo treba i psihološke i milosne intuicije da se pogodi i način i mjera koja odgovara dobi određenog djeteta ili skupine djece. Kod malenih je, na primjer, najprikladniji čas za prvo svjetlo u smislu inicijacije obrađivanje navještaja Blaženoj Djevici Mariji. Djeca sa sjajem začuđenog divljenja u oku slušaju kako je Isus u krilu svoje svete Majke počeo živjeti od posve sitnih čestica koje su se kroz devet mjeseci razvijale i oblikovale u sve organe ljudskoga tijela,

da se onda Isus rodi kao malo dijete. I kad se na to nadoveže da je svaki od njih na sličan način rastao u krilu svoje drage mame, koju zato moraju jako voljeti, njihovo začuđeno divljenje prelazi u radost što je dragi Bog to tako divno i čudesno uredio.

Čini se da je vrlo važno da plod te inicijacije, pa radilo se o bilo kojoj dobi naših odgajanika, uvijek bude divljenje, radost i zahvalnost. Neću zaboraviti kako mi je na ispitu prije svete Potvrde (1969) na pitanje: »Koji su dokazi da Bog postoji?« iza nekoliko odgovora, koji su nabrajali cvijeće, leptire i zvjezdani svod kao dokaz za Božju opstojnost, jedna jedanaestogodišnja djevojčica odgovorila: »Za mene je najveći dokaz da Bog postoji razvitak djeteta u majčinu krilu. To je tako čudesno da je to mogao urediti samo Bog!«

Sigurno je: da bi se o tim stvarima moglo »sveto« govoriti, one moraju biti svete za samog predavača. Da bi pak predavač mogao u djeci i mladima probuditi divljenje nad svetim Božjim planom, mora on sam biti pun tog udivljenja. Da bi mogao dati sigurne smjernice, mora najprije sam biti siguran jer djeca imaju kao neko šesto osjetilo, kojim neprevarljivo naslute predavačevu nesigurnost, kolebljivost, a to onda može pokvariti sve.

Ako su djeci i mladima tajne života svete, onda im je i ljubav sveta, pa se usred brojnih napasti lakše održe čestitima. Onda znadu zašto bdiju nad čistoćom savjesti i čistoćom tijela jer prava ljubav sazrijeva u ne-taknutosti. Znadu da je takva ljubav odraz Božanske ljubavi i da zato teži da bude »potpuna, vjerna, isključiva i plodna«, kako to divno kaže Pavao VI u govoru Zajednicama Naše Gospe (4. 5. 1970). Onda također mnogo lakše razumiju uzvišenost duhovnog očinstva i majčinstva jer ga gledaju kao ostvarenje jedne svete životne ljubavi, na kojoj se ostvaruju sve gore navedene oznake.

Što se tiče tog odgojnog rada, sve to paralelno obrađujemo s majkama, odnosno s očevima, ukoliko nam sada i oni dolaze na sastanke. Trudimo se da im pomognemo da oni budu prvi odgajatelji svoje djece na svim područjima, napose u pitanju inicijacije, koja se mora provoditi od ranog djetinjstva, prirodno, neupadno, kao nešto što normalno spada u cjelovit ljudski život, a ne kao neka odijeljena sfera, zbog koje onda dolazi do psihičkih potresa i lomova. Najjednostavnije se to s roditeljima obrađuje tako da im se izloži što i kako radimo s djecom, zatim dječja pitanja i naše odgovore, kao i dječje reakcije. Može se reći da je u pojedinim slučajevima bilo gotovo više čuđenja kod roditelja nego kod djece. Ona imaju divnu sposobnost — što je plod krsne milosti, napose ako je još nisu grijehom izgubila — da shvate, odnosno s povjerenjem prime i najozbiljnije istine. S time treba ozbiljno računati i nikada ne smijemo misliti da dijete nije sposobno da shvati nešto ako mu to razložimo u Božjem svjetlu. A to isto Božje svjetlo poučava i nas »kako« i »koliko«. Dakako, na dječje pitanje nikada ne smijemo uskratiti odgovor. I ona djeca za koju se čini da ih još ništa ne »muči« imaju brojna pitanja, ali ih iznose tek onda kada su uvjereni da ćemo im na njih odgovoriti s do-

brohotnošću i istinito. Ona također znaju lijepo primiti ograničenost svoje spoznaje ako ih uvjerimo da će ovo ili ono moći bolje shvatiti kasnije, samo ako smo u bitnom ipak odgovorili na ono što žele znati. Zadovoljna su i kad im kažemo da će neke pojedinosti učiti u biologiji pa ih se mi dotičemo samo toliko koliko je potrebno da bismo osvijetlili Božji plan.

Vrlo je važno stvarati i podržavati ozračje povjerenja između djece i roditelja. Za to treba odgajati i jedne i druge. Djevojčicama sam savjetovala da o pojedinim stvarima razgovaraju sa svojim majkama, a ovima sam preporučila da to povjerenje cijene i na nj odgovaraju. Ujedno sam ih upućivala na koji način da to čine. To je jedno od najvažnijih »ljudskih« sredstava našega odgoja da bi posred zlih utjecaja djeca i mladi ostali na vjerskoj i moralnoj visini. A to je mnogo uspješnije nego neprestano ponavljati im: ne smiješ ovo, ne smiješ ono! Što se tiče milosnih pomagala za odgoj, osim nastojanja da i roditelji nadopune svoj vjerski odgoj, silno je potrebno da ih polako oduševljavamo za zajedničku obiteljsku pobožnost prema Presvetoj Djevici, Božjoj Majci, a onda nadasve za intenzivniji euharistijski život. Ako nam to uspije i ako oni uzvjeruju da se Božja ljubav neprestano nadvija nad njima, pa i usred tegoba i muka što ih donosi borba za život, i usred patnja i nepravdi i nerazumijevanja, zbog neuspjeha i bolesti, onda nije daleko od radosnog kršćanskog ozračja, zbog kojeg se svi osjećaju dobro u krugu svoje obitelji. To im je zaštita od mnogih mogućih zastranjenja i to im ujedno daje snage i poleta da nastoje usrećiti i druge, a to će opet biti novi izvor istinske radosti.

Već smo spomenuli da smo sve nastojanje za obnovu obiteljskog života stavili pod zaštitu Naše Gospe od Brze Pomoći. Ove smo godine u tome načinili korak dalje: u pripravi župe za Mariološki i Marijanski kongres organizirali smo javnu posvetu obitelji Mariji MAJCI CRKVE — MAJCI OBITELJI. Posvetile su se 44 obitelji (41 iz naše župe i tri iz susjednih brodskih župa). Uvjet: posvetu preuzimaju i otac i majka. Obveza: obećanje da će vjerno nastojati da prisustvovanjem svetoj Misi posvećuju nedjelje i blagdane. Glavni je naglasak stavljen na djelotvornu ljubav i na apostolat molitve: nastojat će da se u ljubavi brinu za siromašne, osamljene i bolesne, da u obitelji ostvaruju svagdašnju zajedničku molitvu i da mjesečno jednom prisustvuju svetoj Misi i klanjaju se pred Presvetim Sakramentom na nakane Svetog Oca i za obnovu i posvetu obiteljskog života. Na sastanku iza posvete gospodin župnik im je predložio adrese bolesnih i osamljenih staraca, koje oni sada nastoje od vremena na vrijeme posjetiti i obradovati kojom pažnjom te ujedno angažirati u molitvu za uspjeh Marijanskoga kongresa. Te se obitelji ujedno međusobno upoznavaju i povezuju i tako stvaraju sve čvršću župsku zajednicu.

I s našim najrevnijim učenicima povremeno posjećujemo bolesnike, što kod kuće, što u bolnici, a kad se pruži prilika, idemo s njima i kupovati darove za siromašne buduće majke i njihovu djecu. Tako se u njima u isti mah razvija djelotvorna ljubav prema bližnjemu i uzvišeno poimanje majčinstva, koje treba svim silama pomagati i zaštićivati, te ujedno poštivanje novog života.

Liturgija je naša agape i zato mora biti zajednički doživljaj svih. Tu se svi uvijek ponovo nademo u istoj Božjoj ljubavi i ona nas jača za sve intenzivniji život djece Božje.

Moramo se dotaknuti jedne ne male poteškoće, koja se počela javljati posljednjih godina: nailazimo na kolebljive ideje i načela kod mladih svećenika, što u mladima uzrokuje unutarnju podvojenost i koji puta zastranjenja, a gotovo uvijek gubljenje volje za solidnu vjersku pouku, jer se zadovoljavaju površnim vanjskim efektima. Posljedica je toga da žive tako da se to nipošto ne može nazvati životom po vjeri.

Na kraju ističemo da je za uspjeh svega apostolata silno važno da s obiteljima uspostavimo što srdačniju vezu. One moraju osjetiti da živimo s njima i za njih, da njihove radosti, njihove brige i patnje, njihove želje i nastojanja, ukratko sve njihove probleme osjećamo kao svoje i da smo prožeti istinskom ljubavlju, koja im uvijek i u svemu želi pomoći.

Tome mnogo doprinosi i naš rad u župskoj kancelariji, gdje uz župnika i mi dolazimo s vjernicima u dodir u najvažnijim životnim zgodama: prigodom vjenčanja, krštenja, bolesti, smrti.

Koliko god je moguće, moramo biti spremni da im poklonimo svoje vrijeme i u našoj govornici. Tu se redaju ne samo »zakašnjeli« kandidat. za krštenje, ispovijed i Pričest, ne samo djevojčice i djevojke nego i zaručnički i bračni parovi — svi koji osjećaju da će preko nas primiti bar nešto više Božjega svjetla i životne radosti, koja daje snage za svladavanje teškoća. Uz majke dolaze nam i bake, a one mogu igrati dvije vrste uloga: biti anđeli čuvari i za svoje obitelji i za one koji kod njih mole savjeta. Tako nam je jedna dobra baka nedavno dovela svoju mladu znanicu napastovanu da počini čedomorstvo pa smo je zajedničkim nastojanjem odvratile od tog zlodjela. — No one mogu biti i zavodnice, kao neka druga. s kojom smo vodile tešku borbu da prestane zahtijevati ubojstvo svog unučeta, u kojem sada uživa . . . Uopće, spremnošću na usluge, zajedničkim traženjem rješenja njihovih koji puta teških problema, kao i obećanjem da ćemo za njih moliti, pomažemo stvaranju klime povjerenja, koja je tako silno važna. Ako tome dodamo kratke posjete katehistica obiteljima naših učenika, onda se lakše ostvaruje to lijepo duhovno rodbinstvo, u kojem svi imamo iste težnje i isti cilj.

Možda ne treba ni spominjati da se sve to može ostvariti samo u onim župama gdje je župnik pun apostolske revnosti i one divne širine koja svima njegovim suradnicima i suradnicama daje mogućnost da razviju sve talente koje im je Gospodin dao i da ih upotrijebe na »izgradnju Crkve«, prema riječima svetoga Pavla (1 Kor 14, 12).